

NEWSLETTER NO 33.
Udruge korporativnih pravnika

ŠTO SE DEŠAVALO TIJEKOM SVIBNJA I LIPNJA

- 1. Predstavljamo Vam tvrtku KONČAR – GENERATORI I MOTORI d.d. i njezinog pravnika Vatroslava Sirovicu**
- 2. Sastanak predstavnica Udruge s Ministarstvom pravosuđa**
- 3. Savjetovanje pravnika u Opatiji**
- 4. Dvodnevni seminar u Zagrebu: Praktično upravljanje ugovornim zahtjevima (claimovima) i rješavanje sporova prema FIDIC ugovorima**
- 5. Teorijski dio stručnog obrazovanja kao preduvjet za polaganje pravosudnog ispita**
- 6. 18. konferencija Udruge korporativnih pravnika Europe , Berlin**
- 7. Konferencija o pravu tržišnog natjecanja u tranziciji, Dubrovnik**

1. Predstavljamo Vam tvrtku KONČAR – GENERATORI I MOTORI d.d. i njezinog pravnika Vatroslava Sirovicu

Najprije nekoliko riječi o kompaniji.

Končar - Generatori i motori d.d. jedno je od 19 Končarevih društava koja čine Grupu KONČAR uz godišnji prosjek od oko 450-500 zaposlenih. Povijest i tradicija Grupe KONČAR nedjeljivo je vezana uz povijest i razvoj proizvodnje motora i generatora. Tradicija seže u daleku 1921. godinu kada je započela proizvodnja električnih motora u Zagrebu. Proizvodnja se nastavila šireći opseg i raspon proizvoda pod imenom Elektra, Siemens, Rade Končar da bi na kraju dobila svoje trgovačko ime KONČAR pod kojim je poznata i danas, a koje je poznato na svim kontinentima po tradiciji, znanju, iskustvu i kvaliteti. Naša trenutna organizacija temelji se na dva poslovna područja: VELIKI GENERATORI te SREDNJI GENERATORI I MOTORI dok je, strukturalno, odjel Pravnih poslova pod jedinstvenom "kapom" Zajedničkih službi (poput financijskog odjela, računovodstva, kadrovskih i općih poslova).

Kakva je struktura pravne službe i koliko zaposlenih broji? Kakav je odnos sa drugim profesijama u kompaniji?

U organizacijskoj strukturi KONČAR-GIM-a „kockica“ odjela pravnih poslova oduvijek postoji, a takva tradicija pouzdanja u vlastitog (in-house) pravnika traje i dan danas. Iako sam u društvu jedini diplomirani pravnik, na svesrdnu pravnu pomoć kolega u ostalim Končarevim društvima uvijek mogu računati, kao i na podršku svog stručnog i iskusnog tima na područjima koja su usko povezana s pravom i pravnim poslovima koje obavljam (prodaja, nabava, financije, zaštita na radu...).

Kakav je status pravnika unutar vaše kompanije? Kakva je pozicija pravnika u kompaniji – imate li utjecaja na upravljanje? Može li se pozicija pravnika poboljšati i kako?

Pravni poslovi koji se svakodnevno pojavljuju, i svojom pojavom nerijetko iznenađuju, znaju biti raznovrsni i veoma zahtjevni te uz stručno i profesionalno znanje, zahtijevaju

prilagodljivost i izuzetno poznavanje unutarnjih prilika. Zbog toga ne čudi činjenica da se uloga pravnik u društvu doživljava kao bitna i nezamjenjiva.

Navedene okolnosti, kombinirane sa kontinuiranim stjecanjem novih znanja i vještina te potpomognute bezrezervnom podrškom mojih kolega pravnik u „majci“ Končar (KONČAR-ELEKTROINDUSTRIJA, d.d.) omogućile su mi da izgradim sebe kao profesionalca, a za čime je prirodno uslijedio i profesionalni i poslovni uspon te odgovarajući status u društvu. S obzirom na navedeno, pravna je služba KONČAR-GIM-a, uz „uobičajene“ pravne poslove u gospodarstvu poput zastupanja, poslova statusnog i radnog prava i sl., danas nezaobilazna stanica u pregovaranju i sklapanju svih vrsta ugovora u društvu. Iako se zasad ne mogu pohvaliti donošenjem strateških poslovnih odluka, smatram da imam dostatan utjecaj na iste, a koji utjecaj se temelji na prepoznavanju vrijednosti i uvažavanju pravne struke od strane managementa.

Koji su sve poslovi u pravnoj službi?

Ovo je zaista jedno od najlakših pitanja koje možete postaviti korporativnom pravniku, i svaki će Vam reći isto. „Radim SVE“. Budući da i ja obavljam SVE vrste pravnih i s pravom povezanih poslova, istaknut ću samo one poslove kod kojih je moj angažman u posljednje vrijeme osobit, a radi se o komercijalno-pravnoj podršci srcu svake proizvodne firme – odjelu Prodaje. To naravno ne znači da ostali poslovi „trpe“, već samo da dovršenje svih planiranih (i iznenadno iskrsljih) pravnih poslova u 40-satnom radnom tjednu iziskuje visoku razinu koncentracije, energije i motiviranosti. Pri tome mi je svakako od pomoći razumijevanje uprave društva po pitanju edukacija i seminara koji su prilika za uvijek dodatno učenje i usavršavanje.

Koliko ste dugo u kompaniji? Kako to da ste izabrali rad u kompaniji i što vas je tako dugo zadržalo? Kako se vidite u budućnosti?

U Končaru brojim već petu godinu i ne razmišljam o odlasku. U vrijeme zaposlenja imao sam nekoliko prilika za posao, ali vjerojatno je ime Končar imalo odlučujuću prevagu i nisam nikada požalio. Naravno, takvo razmišljanje ne nastaje preko noći nego se radi o odnosu povjerenja i odanosti koji se gradi godinama obostranim ulaganjem i prepoznavanjem vrijednosti. Prepoznat od strane managementa kao kvalitetan i stručan suradnik, osigurani su mi svi preduvjeti, kako za polaganje pravosudnog ispita, tako i za daljnje unaprjeđenje znanja i usavršavanje kroz stručna predavanja, seminare i interna Končareva osposobljavanja.

Kako održavate korak s izmjenama u zakonodavstvu i obrazovanju?

Mislim da niti jednom pravniku nije lako pratiti i primjenjivati česte i nerijetko opsežne promjene koje karakteriziraju normativni sustav u RH, ali snalazim se. Osobito se to i odnosi na korporativne pravnike koji doslovno uskoče u nekolicinu pravnih područja tijekom radnog dana, a od njih se u svako doba očekuju kvalitetni odgovori, mišljenja, savjeti. Jedan od poslova koji potpada pod odgovornosti odjela Pravnih poslova obuhvaća praćenje promjena zakonskih i podzakonskih propisa od utjecaja na poslovanje društva, uz obvezu da te promjene prenesem onima kojih se to tiče. Pridržavajući se te obveze olakšano mi je uočavanje i savladavanje velikog broja promjena, a naravno pozitivni učinci na tom području proizlaze i iz druženja s kolegama korporativnim pravnicima, pretplata na stručna izdanja i kontinuiranih edukacija.

Imate li kontakte sa stranim pravom/pravosuđem/arbitražom/mirenjem?

Od češćih kontakata sa stranim pravima mogu prije svega izdvojiti države poput Slovenije, Bosne i Hercegovine i Srbije kao zemlje u koje redovito izvozimo naše proizvode, stoga je ponekad potrebno pribaviti i proučiti njihove propise i praksu na području javne nabave, obveznih odnosa, prava osiguranja. Naravno, danas smo prisutni na svim kontinentima (Skandinavija, SAD, Indija, Nigerija), no iako smo izvozno orijentirani, nemamo velik broj međunarodnih sporova, što znači da s kupcima negujemo odnos povjerenja, a u proizvode ugrađujemo znanje i iskustvo naših stručnjaka, poštujući posebne potrebe i posebne zahtjeve svakog kupca. Od zanimljivijih slučajeva mogu spomenuti postupak priznanja i

ovrhe arbitražnog pravorijeka Međunarodne trgovačke komore koji smo pokrenuli u Indiji 2004. godine, a koji do danas nije dovršen. To je ujedno i jedina pravna stvar u kojem moje društvo koristi usluge odvjetnika s kojim sam redovito u kontaktu, dok se u svim ostalim sporovima društvo s punim povjerenjem oslanja u potpunosti na svog, *in-house*, pravnika.

2. Sastanak predstavnica Udruge s Ministarstvom pravosuđa

U interesu svih članova Udruge, a uvažavajući naš prioritetni cilj da se odgovarajuće riješi profesionalni status korporativnih pravnika predstavnice Udruge /Josipa Jurinić, Marina Kralj Miliša i Aida Marijan/ dana 28.06.2011.godine bile su na sastanku u Ministarstvu pravosuđa RH kojem su nazočili ministar pravosuđa Dražen Bošnjaković i Miljenko Petrak, tajnik kabineta ministra.

Ministar pravosuđa upoznat je s aktivnostima naše Udruge kroz proteklo razdoblje od osnivanja Udruge 2007. godine. Posebno su istaknute aktivnosti koje su poduzete u okviru Inicijative za osnivanje Hrvatske komore pravnika u gospodarstvu od 2005.godine kada je u Opatiji potpisana Izjava o položaju pravnika u gospodarstvu.

Da podsjetimo, ova Izjava usvojena je na XLIII susretu pravnika u Opatiji, 18. svibnja 2005.godine. Pod **točkom 5. Izjave** utvrđena je potreba pripadnika pravničke struke za organiziranjem na profesionalnoj osnovi **osnivanjem Hrvatske komore pravnika u gospodarstvu kao profesionalne organizacije za promicanje struke kojoj pripadaju.**

Nadalje, podsjetili smo Ministra na okrugli stol koji je organiziran u Opatiji 2008.godine na temu noveliranja ZPP-a i statusa pravnika u gospodarstvu na kojem je i on prisustvovao / u ulozi državnog tajnika u Ministarstvu pravosuđa/ te je tada u cijelosti bio upoznat sa stavovima i zahtjevima pravnika u gospodarstvu.

Iako smo kroz Inicijativu i kao Udruga pokrenuli i proveli niz aktivnosti kako bi skrenuli pozornost na neravnopravan položaj korporativnih pravnika, **ne možemo biti zadovoljni sa rezultatima** koje smo postigli u odnosu na naš **prioritetni cilj** vezan uz osnivanje Hrvatske komore pravnika u gospodarstvu kao profesionalne organizacije, **sudjelovanjem** korporativnih pravnika u raznim Radnim grupama za izmjene i dopune zakona relevantnih za rad korporativnih pravnika, te određenim u međuvremenu donesenim **zakonima** koji se odnose i na korporativne pravnike. Ovdje smo prije svega skrenuli pozornost na **Zakon o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu /NN84/08i NN 75/09/.**

Moramo istaći da je ministar Bošnjaković ostavio dojam da u potpunosti razumije i prihvaća argumente koje smo iznijeli a koji opravdavaju osnovanost naših zahtjeva da upravo kroz djelovanje i profesionalno organiziranje **korporativni pravnici i te kako mogu doprinijeti efikasnosti funkcioniranja pravnog sustava kako bi Republika Hrvatska bila zemlja vladavine prava.**

Da li će nam ovo razumijevanje našeg statusa od strane ministra Dražena Bošnjakovića biti dovoljno da se konačno pokrenu aktivnosti kako bi došli do željenog cilja?

3. Savjetovanje pravnika u Opatiji

XXXXIX. susret pravnika Opatija '11 u organizaciji Hrvatskog saveza udruga pravnika u gospodarstvu održan je u razdoblju od 11. do 13. svibnja 2011. godine. Pravnici su se na svom susretu bavili aktualnostima zakonodavstva i prakse.

Prvi dan je u cijelosti bio posvećen trgovačkom pravu, a što je vidljivo iz tema koje su bile prezentirane: Imovina u društvima bez pravne osobnosti, Odnosi između društva izdatelja, pokrovitelja izdanja i ulagatelja (emisijski posao), Skrbništvo nad vrijednosnim papirima i Obveze obaveštavanja u dioničkom društvu. Brojne nove vrste vrijednosnih papira i detaljno uređenje tržišta tim papirima uvelo je u hrvatsko pravo i nove pravne institute te nove pravne poslove. Pravno uređenje poslovanja tim papirima vrlo je složeno pa su i propisana brojna ograničenja kako bi se postigla potrebna pravna sigurnost na tom sofisticiranom području. Izlagači tema su naglasili kako s pravnog aspekta tržište kapitala postaje sve značajnije i sve specifičnije s tendencijom da postane samostalno pravno područje odvojeno od trgovačkog prava.

Teme drugog dana bile su: Aktualna pitanja nove ovrhe, Valutna klauzula i monetarni nominalizam i Aktualna pitanja otkaza ugovora o radu, te na kraju okrugli stol na temu Ugovaranje nadležnosti i arbitražni postupak pred Stalnim izbranim sudištem Hrvatske gospodarske komore.

Pravnici su se treći dan bavili temama: Potpuna reforma upravnog sudovanja i Zaštita imovine trgovačkih društava u novom kaznenom postupku.

Kako su sve teme polazile od aktualnosti zakonodavstva i prakse nametnulo se pitanje - kakav nam je pravni sustav potreban da bi društvo postiglo svoj cilj izlaska iz sveopće krize. Kod toga pravnom sustavu ne treba pridavati preveliku važnost, ali se ne smije ni zanemariti, jer on je ipak okvir u kojem se gospodarstvo može kretati, a taj okvir može suziti ili proširiti područje djelovanja, olakšati ga ili otežati a u nekim stvarima ga nekada čak i onemogućiti. U odnosu na život, nerealno postavljeni pravni sustav neće na kraju spriječiti postizanje željenog poslovnog cilja ali će, zbog potrebe da se za to koriste zaobilazni putovi, za to biti potrebno više vremena, pa će to u konačnici više stajati, što u natjecanju s drugima može biti pogubno.

U našem pravnom sustavu postoje stvari koje otežavaju ili onemogućavaju dobro poslovanje. Hrvatsko pravo se moderniziralo, ali je prestalo biti usklađena cjelina propisa. Tako da sada imamo brojne propise koji nisu međusobno usklađeni, kontradikcije i pravne praznine, što u primjeni izaziva toliko neizvjesnosti da je vrlo teško, a nekada i nemoguće unaprijed točno procijeniti domet neke pravne norme, što je pogubno za poslovanje u gospodarstvu.

Druga stvar zbog koje je kod nas teško poslovati je sadašnji sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave. Hrvatska je najcentraliziranija država u Europi zato jer joj je teritorij raspoređen u suviše sitne dijelove. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave toliko su usitnjene da zbog stručne nesposobnosti uza sav svoj za njih prevelik upravni aparat nisu u stanju donositi valjane odluke a da se i ne govori o njihovom provođenju i o primjeni propisa uopće. Zato nastaju teškoće na lokalnoj razini, primjerice kad je riječ o investicijama koje treba provesti, jer o brojnim stvarima vezanim uz njihovo ostvarenje odlučuju razna tijela na lokalnoj razini koja zbog stručne neekipiranosti nisu u stanju valjano prosuditi ono o čemu odlučuju i koja olako raspisuju parafiskalne namete brinući isključivo o popunjavanju vlastitih proračuna zanemarujući pritom posljedice učinaka na poslovanje trgovačkih društava. Sve to rezultira stalnim padom ulaganja.

Tome treba dodati kronično sporo sudovanje koje otežava ostvarivanje i zaštitu prava. Brojni primjeri iz prakse upućuju na zaključak da imovina više nije sigurna i da se u zaštiti svojih interesa ne može pouzdati u ishod mjera koje se u tu svrhu poduzimaju, ne samo u pogledu vremena trajanja sudskih postupaka ni u pogledu njihova ishoda. Zato se živi i posluje u pravno nesigurnim uvjetima, a to poskupljuje poslovanje, jer se sve to ugrađuje u cijenu za koju se prodaje roba ili pružaju usluge pa i cijena novca koja je zbog takvih uvjeta u usporedbi s drugim zemljama neprimjereno visoka.

Stoga je potrebno pristupiti sređivanju pravnog sustava kako bi ga se dovelo u red i uspostavilo vladavinu prava po kojoj nije samo dovoljno da se dobro sudi nego da se to učini i u roku primjerenom potrebama onih koji se obraćaju sudu da bi ostvarili ili zaštitili neko svoje pravo. Gospodarstvo traži sređen pravni sustav i njegovo dobro djelovanje, jer pravo je onakvo kakvo je u primjeni a ne kakvo mu je slovo na papiru.

Zaključak: Iz izbora tema nedvojbeno proizlazi da je susret pravnika, bez obzira na promjenu službenog naziv iz „susret pravnika u gospodarstvu“ u „susret pravnika“, prije svega namijenjen korporativnim pravnicima, dok aktualno stanje zakonodavstva i prakse upućuje na potrebu aktivnog učešća korporativnih pravnika na području zakonodavstva. Za početak svaki bi si korporativni pravnik trebao postaviti pitanje – gdje smo? Spoznaja tog odgovora trebala bi rezultirati aktiviranjem u strukovnim, civilnim i političkim institucijama Republike Hrvatske.

4. Dvodnevni seminar u Zagrebu: Praktično upravljanje ugovornim zahtjevima (claimovima) i rješavanje sporova prema FIDIC ugovorima.

U Zagrebu je 13.-14. lipnja održan seminar pod nazivom „The Practical Management of Contract Claims and the Resolution of Disputes under the 1999 FIDIC Contracts“ kojem je prisustvovao i član naše Udruge. Predavač je bio Anthony Glover iz European Construction Ventures (ECV) - specijalizirane kompanije za edukaciju i konzultantske usluge u građevinskoj industriji. U odnosu na prijašnje seminare, primjetan je bio znatno manji broj sudionika, no sastav je ostao isti: pravnici, investitori, konzultanti inženjeri, izvođači iz Hrvatske i inozemstva. Na seminaru su sudjelovali zaposlenici hrvatskih kompanija koje sudjeluju na nadmetanjima i izvode radove u inozemstvu gdje se vrlo često susreću s općim uvjetima FIDIC-a, no FIDIC se koristi i u Hrvatskoj u mjeri u kojoj je sukladan s pozitivnim propisima. Tako je primjerice, za ugovaranje izgradnje autoceste A1 HAC koristio Novu Crvenu knjigu.

U uvodnom dijelu napravljen je kratki pregled FIDIC-ovih izdanja: Nova Crvena knjiga, Nova Žuta knjiga, Nova Srebrna knjiga, Nova Zelena knjiga, Nova Zlatna knjiga, Harmonizirani uvjeti Crvene knjige, a naglasak tijekom seminara je bio na Novoj Crvenoj knjizi i Novoj Žutoj knjizi i njihovim odredbama o rješavanju sporova između naručitelja i izvođača. Osnovna razlika između Nove Crvene knjige i Nove Žute knjige je u tome tko snosi odgovornost za projektiranje; prema Novoj Crvenoj knjizi to je naručitelj, a prema Novoj Žutoj knjizi izvođač. Međutim odredbe o postupanju s claim-ovima i odredbe o rješavanju sporova uglavnom su ujednačene, možemo reći i iste. Tako se predviđa osnivanje posebnog tijela za rješavanje sporova Dispute Adjudication Bord (DAB), koje se može osnovati odmah po potpisu ugovora, ili kasnije ako dođe do spora. DAB se može sastojati od jednog ili tri člana. Nakon što DAB donese odluku, svaka strana ima rok od 28 dana za davanje obavijesti o nezadovoljstvu odlukom (disatisfaction). Davanje takve obavijesti preduvjet je za rješavanje sporova arbitražom. Ako strane nisu drugačije ugovorile arbitraža se odvija po pravilima Međunarodne trgovačke komore (ICC).

Ovisno o interesu organizatori su najavili organiziranje i novih modula, i ponavljanje nekih već održanih. Na stranicama FIDIC-a (www.fidic.org) mogu se naći sve informacije i o FIDIC-u i najave seminara.

5. Teorijski dio stručnog obrazovanja kao preduvjet za polaganje pravosudnog ispita

Zakon o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu (NN br. 84/08 i 75/09; nastavno: Zakon) propisuje stručno, praktično i teoretsko obrazovanje kao preduvjet za polaganje pravosudnog ispita.

Program obrazovanja i trajanje vježbeničke prakse za odvjetničke i javnobilježničke vježbenike, kao supsidijarni propis, uređuje Zakon o odvjetništvu odnosno Zakon o javnom bilježništvu.

Za vježbenike u gospodarstvu Zakon propisuje obvezni dio stručnog obrazovanja u trajanju najmanje 150 sati prema programu koji mora biti usklađen s programom Pravosudne akademije. Teoretski dio obrazovanja za vježbenike u gospodarstvu u ovom razdoblju riješen je na način da je obrazovanje za iste omogućeno u suradnji Javnobilježničke komore i Udruge korporativnih pravnika, uz suglasnost Ministarstva pravosuđa, prema programu obrazovanja i vježbeničke prakse javnobilježničkih vježbenika.

Navedeno obrazovanje organizirano je u razdoblju od 6. svibnja do 12. lipnja 2011. godine u prostorijama Javnobilježničke komore u Zagrebu koje je pohađalo 11 vježbenika iz gospodarstva. Tijekom šest uzastopnih vikenda (petak, subota i nedjelja) u trajanju od 150 sati, predavači/voditelji radionica bili su suci Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Nastava se održavala kroz radionice koje su obuhvaćale predavanje i pisanje tri sudske odluke iz područja radnog, građanskog i kaznenog prava. Sudac Jadranko Jug održao je predavanja iz područja upravnog, radnog, trgovačkog, obiteljskog prava te prava europske unije, ustavnog poretka i organizacije pravosuđa. Predavanja iz područja građansko materijalnog i građansko procesnog prava održao je sudac Damir Kontrec. Sutkinja Ana Garačić održala je predavanja iz područja kazneno materijalnog prava, a sudac Damir Kos iz područja kazneno procesnog prava. Osim činjenice da vježbenici u gospodarstvu ne mogu pristupiti

polaganju pravosudnog ispita bez sudjelovanja u teorijskom obrazovanju, važno je istaknuti i činjenicu korisnosti pohađanja navedenog obrazovanja tijekom kojeg je polaznicima pružena mogućnost približavanja i razjašnjenja pravnih pitanja iz sudske prakse. Udruga će nastojati njegovati kolegijalnu i profesionalnu suradnju s Hrvatskom javnobilježničkom komorom, u cilju očuvanja i unapređenja pravne struke i njezinog digniteta.

6. 18. konferencija Udruge korporativnih pravnika Europe , Berlin, 29.-30. svibnja

Europski ogranak Udruge korporativnih pravnika /Association of Corporate Counsel/ sa centralom u SAD je 29. – 30. svibnja, u Berlinu održala svoju 18 konferenciju. Bilo je prijavljeno oko 200 učesnika iz svih europskih zemalja i SAD.

ACC EUROPE
Association of Corporate Counsel

ACC EUROPE's 18th Annual Conference

Za primijetiti je da je bilo prisutno 30 korporativnih pravnika iz Švicarske, što nije običaj na sličnim konferencijama. Zaključak prisutnih je da je Švicarska zemlja s vrlo izraženim kapitalom iz SAD koji su onda u velikoj mjeri prisutni na sličnim događanjima.

Program je bio podijeljen na predavanja i okrugle stolove te radionice, koji način rada se pokazao vrlo uspješnim. Okrugli stolovi su tailormade po interesnim skupinama. Šlager teme su ove sezone korupcija i borba protiv nje kao teme iz područja intelektualnog vlasništva s posebnim osvrtom na cloud computing.

Važno je napomenuti da nije bilo nekih spektakularnih zaključaka, koji bi bili od interesa za nas pravnike iz RH, ali važno je čuti teme i dileme kolega iz svijeta, podijeliti s njima razmišljanja i pratiti kuda ide pravo, a posebno kuda idu pravnici u gospodarstvu. U pravilu se tu radi o organiziranim i jakim gospodarskim subjektima u kojima i pravnici imaju svoje zapaženo mjesto, bilo jer su se uspjeli nametnuti ili zato što je gospodarstvo prepoznalo potrebu za njima.

Kao posebno interesantno treba istaći uvodno razmišljanje profesora Richarda Susskind pod naslovom **KRAJ KORPORATIVNIH PRAVNIKA?** Profesor R. Susskind je radio u gospodarstvu, danas je savjetnik u nekoliko međunarodnih kompanija i vlada s posebnim osvrtom na upotrebu i primjenu tehnologije. Autor je nekoliko knjiga, od kojih su tri bestsellera *Budućnost prava* (Oxford, 1996), *Transformacija prava* (Oxford, 2000), i posljednja *Kraj pravnika?* (Oxford, 2008). On je isto tako popularan kolumnist za Times magazin i često je pozivan kao gost predavač u 40 zemalja.

Izvaci iz predavanja profesora Richard Susskind, koji se uspoređujući nekadašnje, gotovo izumrle obrtnike s današnjom industrijskom proizvodnjom, pita da li ćemo za stotinu godina moći postaviti isto pitanje i za pravnike. „Tko su u stvari bili ti... pravnici? Oni su se, naravno, bavili pravom, ali što su zapravo radili? Za što su nam bili potrebni?“

U konačnici pravnik obično pruža svojem klijentu savjete i konzultacije koje naplaćuje po satu, ali da li je to ono što klijent zaista želi? Istraživanje provedeno u Engleskoj otkrilo je da bi 60 posto korisnika radije tražilo pravne savjete koji su im potrebni u poznatim tvrtkama kao što su velika samoposluživanja. Konačno, kada kupujete kuću, da li zaista želite razgovarati s pravnikom? Kada biste mogli obaviti prijenos Internetom za desetinu cijene ili da vam Vaša banka ponudi prijenos besplatno kao dio svoje usluge hipotekarnog kreditiranja, da li biste se i tada konzultirali s pravnicima?

Promjena modela pravnih tvrtki

Trenutna recesija je već počela mijenjati tržište pravnih usluga. Budući da klijenti traže pravne savjete koji su troškovno isplativiji, inovativne su pravne tvrtke počele transformirati modele pružanja svojih usluga, a pojavili su se i novi pružatelji usluga koji omogućavaju transformaciju tijekom koje pravne tvrtke usklađuju svoje modele poslovanja sa zahtjevima klijenata.

Odabirući pružatelje pravnih usluga čiji novi modeli omogućavaju pružanje usluge vrhunske

kvalitete po nižim cijenama, korporativni pravnici imaju jedinstveni položaj koji im omogućava upravo pokretanje ove promjene.

Strategije pravnih odjela

Profesor Susskind naglašava dvije održive strategije za korporativne pravnike pod pritiskom smanjenja troškova, te istovremenim povećanjem posla. „Strategijom efikasnosti“ smanjuju se troškovi, a „strategijom suradnje“ troškovi se u svakoj organizaciji dijele i još više smanjuju.

Većina pravnih odjela i dalje nudi „stari model“ u kojem se pravni savjeti daju gotovo na ekskluzivnoj osnovi kao usluga savjetovanja između pravnika i klijenta. Time se pružaju strahovito velike mogućnosti za novu efikasnost uključujući sistematizaciju, urede za potporu i administrativne funkcije koji se nalaze izvan tvrtke, korištenjem tehnologije za automatsko sastavljanje dokumenata, izobrazbu za usklađivanje putem Interneta, te niz drugih opcija kojima se rasterećuje vrijeme korporativnih pravnika. „Jednostavno je nemoguće da imamo pravnika iza svakog uposlenika koji nije pravnik“ kaže Susskind „te stoga trebamo različite alate i metode“.

Isto je tako primijetio da nikada nismo bili bolje opremljeni za uvođenje dublje suradnje. „U svijetu u kojem sustavi društvenog povezivanja kao što je Facebook i dijeljenja znanja kao što je Wikipedija vrtoglavo osvajaju ljude, dijeli nas samo mali skok da ...“opći pravnici podijele i objave pravne savjete i dokumente, te da se udruže kako bi se pozabavili vlastitim zajedničkim problemima“.

„A što s rizicima i opasnostima?“ već čujem kako pitate. „Pravo na povjerljivu komunikaciju će se vjerojatno ukinuti, a antitrustovska će se pitanja postrožiti, ako budemo morali dijeliti izvore s drugim organizacijama.“ Jasno je da se valjanom zabrinutošću moramo pozabaviti, ali dopustite mi da vas pitam: Da li je elektronska pošta vaš primarni oblik komunikacije? Naravno da jest, a ja vas podsjećam su me, ne tako davno, stariji pravnici uvjerali da se elektronska pošta nikada neće koristiti za davanje pravnih savjeta jer jednostavno nije dovoljno sigurna, a iskušenje da pravne savjete preslikavate i prosljeđujete drugim ljudima može dokinuti pravo na povjerljivu komunikaciju. Te su bojazni ostale, ali bez obzira na to danas elektronska pošta predstavlja neprocjenjiv alat. Kako se pojavljuju nove mogućnosti, pravo je pitanje da li će nam one pomoći da radimo bolje i lakše.

Međutim, iz mojih razgovora s **općim pravnicima proizlazi da pravni odjeli gotovo uopće ne prate ni najmanji razvoj, da se uopće ne upuštamo u strateško planiranje. Međutim ako se nove tehnologije pokažu korisnima kao što je danas elektronska pošta, pravni odjeli neće uštedjeti samo vrijeme i novac – budući da će se posao obavljati na učinkovitiji način – već će se i mogućnosti korporativnih pravnika povećati, budući da će moći posvetiti više vremena pitanjima najvećih rizika upravljanja.**

Kraj korporativnih pravnika?

„**Da li to znači da ćemo uskoro svjedočiti kraju korporativnih pravnika?**“ Ne vjerujem, rekao je Susskind. Autentični će se i stručni pravni savjetnik koji uživa povjerenje i koji je dobro upoznat s poslovanjem uvijek cijeniti. „Međutim, ako se ostali ne pripreme za učinkovitiji rad i strategije suradnje unutar njihovih vlastitih odjela i unutar pravnih tvrtki u kojima rade, njihova budućnost nije baš sasvim jasna“.

Što se tiče pravnika općenito, odluke koje se danas donose će nam zasigurno pomoći da donesemo zaključak da li će se sama pravnička struka nastaviti cijeniti ili će za sto godina postati još jedna neobična filantropska organizacije čiji restoran pod nazivom Vrhovni sud posjećuju čukununci profesora Susskinda.

I za kraj kolege moramo se zapitati gdje smo tu mi? Pratimo li potrebe naše struke, suvremene tehnologije i trendove? Da li smo mi pravnici koji smo se spremni prilagoditi i učiti i biti potrebni našoj kompaniji?

7. Konferencija o pravu tržišnog natjecanja u tranziciji, Dubrovnik

Konferencija o pravu tržišnog natjecanja u tranziciji, održana je u Dubrovniku od 15. – 17. lipnja u organizaciji odvjetničkog društva Babić i partneri.

Za primijetiti je da je rijetko koje pravničko događanje u Hrvatskoj imalo takav intenzivan marketing kroz duže razdoblje kao navedena konferencija.

Dodatni interes je pobudila činjenica da je cjelokupno događanje bilo nenaplatno, osim troškova večera i ručka.

Odvjetničko društvo Babić i partneri su privukli oko 150 kolega Evrope i svijeta koji su zainteresirani za pravo tržišnog natjecanja, s vrlo mlakim odzivom među domaćim stručnjacima i pogotovo predstavnicima službenih institucija. Iz RH je bilo desetak ljudi, od čega troje iz gospodarstva i ostali iz odvjetništva i nešto manje sa sudova.

Predavači iz RH su bili isključivo iz odvjetničkog društva Babić i partneri, dok su ostali pokrivali područje od Washingtonske Savezne trgovinske komisije /William E. Kovacic, SAD Antitrust instituta /Bojana Vrčec/ i Penn State University /SusabBeth Farmer/, preko Evropske Komisije /Dag Johansson/ do odvjetničkih ureda u Budapestu i Brisselu.

Pažnju su izazvali s pitanjima kartela u međudržavnim odnosima, iskorištavanjem dominantnog položaja, analizom načinima rješavanja sporova proizašlih iz povrede tržišnog natjecanja.

U svakom slučaju za čestitat je odvjetničkom društvu na hrabrosti da se sami uhvate u koštac s organizacijom međunarodnog skupa, privlačenjem kompetentnih predavača i odgovarajuće publike.

Competition Law in Transition: Trends and Challenges

Dubrovnik, Croatia / Hotel Excelsior
15 - 17 June 2011

Hosted by

**BABIĆ &
PARTNERS**
LAW FIRM

ŠTO PRIPREMAMO ZA RUJAN I LISTOPAD

O događanjima u rujnu i listopadu članovi će biti pravovremeno obaviješteni.

**Pozivamo Vas da se aktivirate!
Pišite nam, predlažite, dopunjavajte
Vaš i naš Newsletter – kao i web stranicu.**

U Zagrebu, lipanj 2011. godine

Udruga korporativnih pravnika

www.udruga-korporativnih-pravnika.hr